

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/7/2023
Identifikačné číslo spisu:	8118010545
Dátum vydania rozhodnutia:	31.01.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8118010545.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kostolanskej a členov senátu JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Jozefa Šutku, na neverejnom zasadnutí konanom v Bratislave 31. januára 2024, v trestnej veci obvineného C. Q. pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, o dovolaní obvineného C. Q. proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 27. júna 2019, sp. zn. 3To/21/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného C. Q. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Prešov (ďalej tiež „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 1. februára 2019, sp. zn. 4Tk/1/2018, uznal obvineného C. Q. (ďalej aj „obvinený“) za vinného z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s použitím § 138 písm. c) Trestného zákona, ktorého sa dopustil tak, že:

- dňa 07.08.2016 v čase okolo 01.05 hod. na mieste nachádzajúcom sa v katastri obce E., okr. G., naľavo od poľnej cesty smerujúcej z obce E. okr. T. - M. do obce J. okr. T. - M., vo vzdialenosti približne 1 kilometer za obcou E. a vo vzdialenosti približne 37 metrov od poľnej cesty v lesnom poraste fyzicky napadol E. C. v úmysle usmrtiť ju a to tak, že z bezprostrednej blízkosti doposiaľ nezisteným bodným a sečným predmetom s dĺžkou čepele najmenej 9 cm, začal nečakane a v rýchlom slede silou menšej až veľkej intenzity a prudkosti udierať ju do oblasti hlavy a po tom, čo sa po prvých úderoch pokúšala brániť tomuto útoku a z miesta utiecť, C. Q. počas prenasledovania neustále pokračoval v útoku, na čo E. C. po asi 20-tich metroch spadla na zem, kde k nej C. Q. pristúpil a opätovne jej viackrát zaťal bodným a sečným predmetom do oblasti hlavy, čím jej tak spôsobil 2 rezné rany a 15 sečných rán, pričom 1 sečná rana sa nachádzala na chrbte vľavo pod krkom, 1 sečná rana sa nachádzala na pravom bedre, 4 sečné rany sa nachádzali na ľavom ramene, 1 sečná rana na ľavom predlaktí, 1 sečná rana na pravom predlaktí, 1 sečná rana na ukazováku pravej ruky a 7 sečných rán sa nachádzalo na hlave, z ktorých 2 sečné rany sa nachádzali v ľavej spánkovej oblasti hlavy v mieste nad ľavou ušnicou pričom spôsobili pomliaždenie mozgu pri triestivých zlomeninách kostí lebky v mieste sečných rán, čo viedlo bezprostredne k smrti E. C., ktorej nebolo možné zabrániť poskytnutím včasnej

lekárskej pomoci.

Za to súd I. stupňa uložil obvinenému podľa § 145 ods. 2 Trestného zákona, v spojení s § 36 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 21 rokov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona obvineného pre výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia a podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona v spojení s § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil aj ochranný dohľad na 3 roky.

Zároveň podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku zaviazal obvineného C. Q. nahradiť poškodeným Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s., škodu vo výške 30,81 eur a K. C. škodu vo výške 16.403,88 eur.

Na podklade odvolaní obvineného a prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov proti rozsudku súdu I. stupňa, Krajský súd Prešov (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 27. júna 2019, sp. zn. 3To/21/2019 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolania okresného prokurátora a obvineného.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal obvinený prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Jozefa Tarabčáka, advokáta AK - Tarabčák s.r.o., Prešov na súde prvého stupňa 28. februára 2022 dovolanie z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) Trestného poriadku.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku obvinený uviedol, že v predmetnom trestnom konaní nebolo jednoznačne preukázané, či vzhľadom na krátke trvanie útoku, a rýchle upadnutie poškodenej do bezvedomia, si táto mohla uvedomovať okolnosti prebiehajúceho útoku a svoju fyzickú likvidáciu. Podľa obvineného naplnenie znaku „surovým spôsobom“ spáchania v zmysle § 138 písm. c) Trestného zákona nebolo preukázané. Za surový spôsob vraždy je možné označiť útok vyznačujúci sa vysokou mierou brutality a vysokou intenzitou. Musí ísť teda o takú mieru surovosti, ktorá sa značne vymyká z rámca bežného u väčšiny trestných činov tohto druhu. Podľa obvineného v predmetnej trestnej veci nemohlo ísť o spáchanie skutku závažnejším surovým spôsobom konania, teda neboli splnené podmienky na použitie kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu vraždy podľa § 145 ods. 2 písm. b) Trestného zákona, a v tejto súvislosti je uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Obvinený k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uviedol, že zo skutkovej vety výroku rozsudku nevyplyva, že by mal byť skutok spáchaný závažnejším, surovým spôsobom konania. Ak skutková veta vo výroku o vine neobsahuje úplný popis skutočností rozhodných pre naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty, vrátane použitia kvalifikovanej a vyššej trestnej sadzby, dochádza podľa obvineného k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z týchto dôvodov došlo, podľa obvineného, zo strany súdu k nesprávnemu právnemu posúdeniu skutku.

Záverom obvinený navrhol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby v intenciách ustanovenia § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že uznesením odvolacieho súdu z 27. júna 2019, sp. zn. 3To/21/2019 bol porušený zákon v ustanovení § 319 Trestného poriadku a v konaní, ktoré mu predchádzalo v ustanoveniach § 145 ods. 2 písm. b) Trestného zákona a § 138 písm. c) Trestného zákona v neprospech obvineného; podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil uvedené uznesenie odvolacieho súdu aj rozsudok súdu prvého stupňa z 1. februára 2019, sp. zn. 4Tk/1/2018 a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal súdu prvého stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátorka sa k dovolaniu obvineného vyjadrila písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa 22. apríla 2022, v ktorom uviedla, že dôvody dovolania tak ako ich uvádza obvinený nie sú dané. Podľa prokurátorky z vykonaného dokazovania je možné uzavrieť, že útok ranami miernej až väčšej intenzity cielený na hlavu poškodenej, vedený útočnou zbraňou, naplnia právnu kvalifikáciu znaku "surový spôsob" podľa § 138 písm. c) Trestného zákona, pričom právna kvalifikácia sa odrazila v dokazovaní, aj v skutkovej vete a aj v odôvodnení oboch napadnutých rozhodnutí.

Prokurátorka poukázala aj na skutočnosť, že podľa súčasnej judikatúry sa nevyžaduje podmienka extrémne vysokej brutality pri útokoch na život a zdravie poškodených.

Obvinený sa podľa prokurátorky domáha iného hodnotenia vykonaných dôkazov, ako to vykonali sudy konajúce v prvom a druhom stupni, čo je pri podaní dovolania neprípustné. Skutočnosti uvádzané obvineným v dovolaní nenapĺňajú ustanovenie § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) Trestného poriadku, preto záverom navrhla Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Poškodení Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s., Bratislava a K. C. sa k podanému dovolaniu nevyjadrili.

Súd I. stupňa predložil spis spolu s dovolaním obvineného na rozhodnutie dovolaciemu súdu 27. januára 2023.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) (ďalej tiež „dovolací súd“) zistil, že dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 Trestného poriadku a § 373 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku.

Dovolací súd primárne poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia. Dovolací súd preto nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (rozhodnutie č. 120 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 6/2012).

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v zhode s vyjadrením prokurátorky uvádza, že obvinený sa v podanom dovolaní v podstate domáha iného hodnotenia vykonaných dôkazov (o. i. znaleckého posudku č. 591, znalkýň z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo), než k akému došli sudy konajúce v prvom a druhom stupni, najmä v súvislosti s použitou právnou kvalifikáciou obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, konkrétne ustanovením § 138 písm. c) Trestného zákona, t. j. spáchanie trestného činu surovým alebo trýznivým spôsobom. V tomto smere ide zo strany obvineného o námietky proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie a teda o skutkové námietky, ktorých skúmanie vylučuje ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, veta za bodkočiarkou (ako je uvedené nižšie).

K samotným uplatneným dôvodom dovolania zo strany obvineného Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné predniesť nasledovné argumenty.

Najvyšší súd k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku uvádza:

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Dovolanie z vyššie citovaného dovolacieho dôvodu možno podať ak,

- obvinenému bol uložený trest mimo trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone alebo
- obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa.

Uloženie trestu mimo trestnej sadzby sa týka len tých odstupňovateľných trestných činov, ktoré majú určitú sadzbu vymedzenú zákonom - trest odňatia slobody (§ 46 Trestného zákona), trest domáceho väzenia (§ 53 Trestného zákona), trest povinnej práce (§ 54 Trestného zákona), peňažný trest (§ 56 Trestného zákona), náhradný trest odňatia slobody za peňažný trest (§ 57 ods. 3 Trestného zákona), trest zákazu činnosti (§ 61 Trestného zákona), trest zákazu pobytu (§ 62 Trestného zákona), trest zákazu účasti na verejných podujatiach (§ 62 Trestného zákona), trest vyhostenia (§ 65 Trestného zákona).

Druhom trestu, ktorý zákon nepripúšťa, sa rozumejú najmä prípady, kedy bol obvinenému uložený niektorý z druhov trestov (§ 32 Trestného zákona) bez splnenia tých podmienok, ktoré zákon predpokladá, t. j. pokiaľ v konkrétnom prípade určitému páchatelovi za určitý trestný čin nebolo možné uložiť niektorý druh trestu s ohľadom na jeho zvláštne zákonné podmienky.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku obvinený v podstate uviedol, že v predmetnej trestnej veci nemohlo ísť o spáchanie skutku závažnejším, surovým spôsobom konania (pretože podľa obvineného spôsob usmrtenia poškodenej nedosahoval mieru brutality a intenzity potrebnú pre takéto konštatovanie), teda neboli splnené podmienky na použitie kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu vraždy podľa § 145 ods. 2 písm. b) Trestného zákona, a v tejto súvislosti je uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Obvinený bol uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s použitím § 138 písm. c) Trestného zákona a súd I. stupňa uložil obvinenému podľa § 145 ods. 2 Trestného zákona, v spojení s § 36 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 21 rokov. Trest odňatia slobody vo výmere 21 rokov v trestnej sadzbe 20 až 25 rokov alebo trestu odňatia slobody na doživotie, je uložený v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Z uvedeného zreteľne vyplýva, že obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý trestný zákon pripúšťa a v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

S ohľadom na uvedené dovolací súd nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený

pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, je dovolací súd viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie, pričom nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú:

- proti skutkovým zisteniam súdov,
- proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne
- proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený v podstate uviedol svoje námietky ohľadne formulácie skutkovej vety rozsudku súdu prvého stupňa a skutočnosti, že z nej nevyplyva úplný popis skutočností rozhodných pre naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty, vrátane použitia kvalifikovanej a vyššej trestnej sadzby.

V tomto smere dovolací súd poukazuje na znenie skutkovej vety rozsudku súdu prvého stupňa, pričom slovné spojenia ako: „...z bezprostrednej blízkosti..., ...začal nečakane a v rýchlom slede silou menšej až veľkej intenzity a prudkosti udierať ju do oblasti hlavy a potom, čo sa po prvých úderoch pokúšala brániť tomuto útoku a z miesta utiecť, ..., (obvinený) počas prenasledovania neustále pokračoval v útoku..., (po tom, čo poškodená po útokoch spadla na zem)... k nej obvinený pristúpil a opätovne jej viackrát zaťal bodným a sečným predmetom do oblasti hlavy,... považuje dovolací súd za dostatočne zrozumiteľné a spôsobilé na vyvodenie právnych záverov ohľadne priameho úmyslu obvineného (§ 15 Trestného zákona) v súvislosti so žalovanou trestnou činnosťou, a to aj v spojitosti s použitou kvalifikovanou skutkovou podstatou a s tým súvisiacou trestnou sadzbou.

Podľa dovolacieho súdu teda u obvineného je možné, v zhode s vo veci konajúcimi súdmi, na základe skutkovej vety rozsudku súd I. stupňa subsumovať zistený skutkový stav pod príslušné ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona, a teda konštatovať naplnenie zákonných znakov trestného činu (konkrétne obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s použitím § 138 písm. c) Trestného zákona).

Dovolací súd v tomto smere poukazuje na skutočnosť, že dokonca aj prípadná nesprávnosť právnych úvah, uvedených v odôvodnení dovolaním napadnutého rozsudku, nie je dôvodom na konštatovanie splnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ak skutková veta výroku o vine zodpovedá podľa hodnotenia dovolacieho súdu použitej právnej kvalifikácii (R 49/2013).

S ohľadom na uvedené dovolací súd nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Dovolací súd na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného C. Q. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, t. j. pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku,

odmietol.

Toto uznesenie prijal senát dovolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.